

	Francotyp · Hasler · Postalia · Komusina · Neopost	Dé vereniging voor de verzamelaar van frankeerstempels!
	Telefrank · Universal · Krag · Pitney-Bowes · Framat	
Redacteur algemeen: P.L. Janssen, janssen.oosterhout@ziggo.nl	Redacteur stempelnieuws: H. Smoor, h.smoor9@upcmail.nl	

**Uitnodiging voor de bijeenkomst tevens jaarvergadering
op zaterdag 22 maart 2025 in Alphen aan den Rijn**

De eerste bijeenkomst van 2025 zal worden gehouden in Alphen aan den Rijn op zaterdag 22 maart. U bent vanaf 10.00 uur welkom op het adres:
Zalencentrum “De Bron”, Troubadourweg 2, 2402 EP Alphen aan den Rijn.
Het bestuur hoopt op een grote opkomst en veel ruilmateriaal!
We starten met de jaarvergadering en volgen daarbij onderstaande agenda:

- Opening door de voorzitter;
 - Jaarverslag van de secretaris (bijgevoegd)
 - Jaarverslag van de penningmeester (bijgevoegd)
 - Verslag van de kascontrolecommissie;
 - Verkiezing van de nieuwe kascontrolecommissie (aftredend de heer Haverkort, de heer Meerman mag nog een jaartje)
 - Bestuursverkiezing:
- Volgens rooster zijn de heren Straathof, Wingelaar en Smoor aftredend. De heren zijn herkiesbaar. Tegenkandidaten kunnen zich schriftelijk (per mail) aanmelden tot uiterlijk 15 maart bij de secretaris.
- Data bijeenkomsten 2025:
 - 22 maart te Alphen aan den Rijn (is gereserveerd)
 - 14 juni te Oosterhout (gepland)
 - 20 september te Elspeet (gepland)
 - 22 november te Alphen aan den Rijn (is gereserveerd)
 - Jubileum 2026 (jubileumboek);
 - Mededelingen van het bestuur;
 - Rondvraag;
 - Sluiting.

Peter Janssen
[Secretaris Frankeerstempel.nl]

Verslag van de bijeenkomst op zaterdag 23 november 2024 in Alphen a/d Rijn

De voorzitter mocht 20 leden verwelkomen in Alphen aan den Rijn, een mooie opkomst.

- Een speciaal welkom voor de heer Qrien Heinsbroek, die voor de eerste keer de bijeenkomst bezocht en de gelegenheid kreeg iets over zijn verzamelgebieden (de Boerenleenbanken, Raiffeisenbanken en koeien) te vertellen.
- Het samenstellen en uitgeven van een boekwerk naar aanleiding van ons 40-jarig jubileum gaat door! Deadline voor het insturen van uw verhaal is gesteld op zaterdag 22 maart 2025.
- De heer Kerkhoven vroeg tijdens de rondvraag of het mogelijk is een actuele ledenlijst te verspreiden. Het bestuur zal bekijken welke mogelijkheden er zijn zonder de privacywet te overtreden.
- In nieuwsbrief 2025-1 zal worden vermeld hoe de contributie 2025 kan worden betaald.
- Op de website zullen de catalogi van de overheden in november/december 2024 worden vernieuwd.
- De webmaster zit erg verlegen om artikeltjes voor de rubriek “uit de oude doos” op de website.

[Peter Janssen, secretaris Frankeerstempel.nl]

Verslag van de jaarvergadering op zaterdag 16 maart 2024 te Alphen aan den Rijn

De agenda volgend:

- *Opening door de voorzitter;*
De voorzitter mocht bij zijn opening 17 leden verwelkomen en de heer Hans Peschke uit Voorburg. Helaas waren er 5 afmeldingen bij de secretaris binnengekomen.
- *Jaarverslag van de secretaris;*
Er waren vanuit de vergadering geen op- of aanmerkingen op het jaarverslag van de secretaris.
- *Jaarverslag van de penningmeester;*
Ook op het jaarverslag van de penningmeester (na een kleine toelichting) waren geen op- of aanmerkingen. De penningmeester verzocht echter wel de contributie 2024 te betalen voor zover dit nog niet voldaan was.
- *Verslag van de kascontrolecommissie;*
De kascontrolecommissie, bestaande uit de heren de Bruin en Haverkort, was vol lof over de wijze waarop de penningmeester de financiën van de vereniging beheert. Zij stelden dan ook voor om het bestuur decharge te verlenen, hetgeen door de leden onder applaus werd bekrachtigd.
- *Verkiezing van de nieuwe kascontrolecommissie;*
De nieuwe kascontrolecommissie zal bestaan uit de heren Haverkort en Meerman.
- *Bestuursverkiezing;*
Volgens rooster waren de heren Adri van den Merkhof en Peter Janssen aftredend. Omdat er geen tegenkandidaten waren en beide heren herkiesbaar, zijn zij weer voor een periode van twee jaar herkozen.

FRANKEERSTEMPEL.NL

- *Data bijeenkomsten 2024;*
16 maart te Alphen aan den Rijn
15 juni te Oosterhout
21 september te Elspeet
23 november te Alphen aan den Rijn
- *Mededelingen van het bestuur;*
De voorzitter wees de vergadering op het maandblad Filatelie waar het artikel van Jan Willem Jansma over de geschiedenis van de auto in werd genoemd.
Tevens haalde hij het voornemen om bij het volgende jubileum een boek uit te geven aan.
- *Rondvraag;*
Van de rondvraag werd geen gebruik gemaakt, zodat de voorzitter de vergadering kon sluiten.

Peter Janssen
[Secretaris Frankeerstempel.nl]

Terugblik op het verenigingsjaar 2024

In 2024 werden weer 4 bijeenkomsten gehouden, te weten op 16 maart te Alphen aan den Rijn (17 leden), 15 juni te Oosterhout (18 leden), 21 september te Elspeet (20 leden) en 23 november te Alphen aan de Rijn (20 leden).

Op 1 januari 2024 telde de vereniging 45 leden
Gedurende het verenigingsjaar hebben zich 3 nieuwe leden aangemeld
2 leden hebben hun lidmaatschap opgezegd,
zodat het aantal leden op 31 december 2025 46 bedroeg.

Contributie 2025

Een vriendelijk verzoek van de penningmeester:
Een aantal leden heeft inmiddels de contributie voor 2025 al overgemaakt.
Hartelijk dank daarvoor.
Voor zover u dat nog niet hebt gedaan, wilt u de contributie dan **voor 1 april 2025** in orde maken. Daarvoor maakt u € **15,00** over op onze bankrekening bij de **Regiobank NL38 RBRB 0827 6739 65** ten name van **Frankeerstempel.nl te Woubrugge**.

Hartelijk dank voor uw medewerking.

[Arie Wingelaar, penningmeester Frankeerstempel.nl]

FRANKEERSTEMPEL.NL

Het staat geschreven en gedrukt – deel 2

Keuze genoeg!

Zelfs als we ons beperken tot taal die aan het papier is toevertrouwd, moeten we vaststellen dat er veel meer is geschreven en gedrukt dan je in een mensenleven kunt lezen. Iedereen zal daarom gedurende zijn leven een keuze moeten maken in wat hij of zij wil lezen.

Gelukkig zijn er genoeg soorten geschriften om iedereen aan z'n trekken te laten komen. In dit artikel noem ik er heel veel. Het is echter een uitdaging om daarvoor een passende indeling te bedenken.

Literatuur en lectuur

Er wordt onderscheid gemaakt tussen literatuur en lectuur. Het verschil tussen beiden is wat diffuus. Lectuur betreft vaak ontspannende en voorspelbare boeken met vaste rolpatronen, een simpele verhaallijn en eenvoudig taalgebruik. Teksten met iets origineels, vernieuwende aspecten, diepgang, een complexere opbouw, die je aan het denken zetten, worden gerekend tot de literatuur. Literaire schrijvers zouden 'geschreven kunstwerken' willen maken. Voor de keuze literatuur of lectuur is het in de praktijk echter vooral bepalend of het geschrift bij literaire recensenten 'in de smaak valt'. Zij vergelijken lectuur vaak met 'onkruid' dat in je bloementuin groeit. Maar ja, wat is onkruid? En onkruid kan soms heel mooi zijn!

Epiek, lyriek en dramatiek

Het is ook gangbaar een indeling te maken in 3 hoofdgenres: Epiek, lyriek en dramatiek. Epiek is proza. De nadruk ligt op de beschrijving van gebeurtenissen of handelingen van personages. De epiek is onder te verdelen in heel veel sub genres, naar soort, thema, lengte of inhoud.

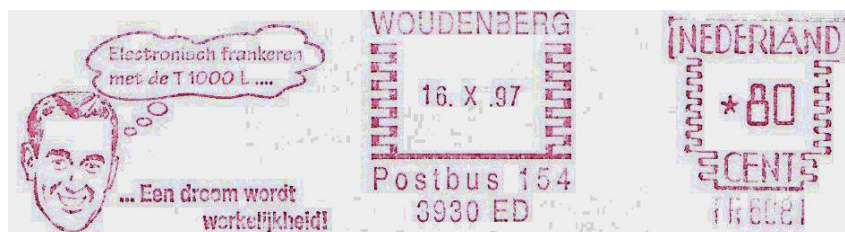
Lyriek is poëzie. Poëzie wordt veelal voorgedragen en is gerelateerd aan muzikale tradities. Popmuziek, opera en cabaret worden hier vaak ook toe gerekend. In de lyriek staat het uiten van emoties en diepe gedachten centraal. De geschreven lyriek bestaat vaak uit versregels, waarbij de vorm van de tekst belangrijk is. Vaak wordt gebruik gemaakt van figuurlijk taalgebruik en beeldspraak. Lyriek is veelal op rijm, zodat de tekst makkelijker te onthouden is, en de tekst een ritme krijgt. Zie bijvoorbeeld het gedicht van Guido Gezelle in de afdruk van de Gemeente Wilnis.

Dramatiek is drama. Hierin worden conflictsituaties in woord en beeld, met gebruikmaking van dialogen, uitgebeeld. Persoonlijke ontwikkelingen van de personages staan centraal. De drama's worden vaak gebracht in de vorm van toneelstukken, films of televisieprogramma's.

Fictie en non-fictie

Veel van wat opgeschreven staat is pure fantasie, die bedacht is door een schrijver. Dat wordt fictie genoemd. Teksten die hoofdzakelijk betrekking hebben op informatie en de werkelijkheid worden non-fictie genoemd. Je hebt ook tussenvormen zoals de realistische fictie. Dat zijn verhalen over gefantaseerde gebeurtenissen die zich in de werkelijkheid zouden kunnen voordoen. Het is grappig om te zien hoe sommige realistische fictie later door technologische ontwikkelingen feitelijk non-fictie is geworden. Denk aan Jules Verne die in 1865 al een reis naar de maan beschreef. Die droom werd werkelijkheid in 1969, die van de elektronische frankeremachine pas in de jaren '80.

Voor de indeling van dit artikel is fictie en non-fictie niet geschikt. Immers, van het meest gelezen boek ter wereld, de Bijbel, is men het er nog steeds niet over eens of het nu fictie of non-fictie is!

Tekstdoelen

De indeling die ik voor dit artikel gekozen heb draait om de ‘waarom’-vraag. Waarom is iets opgeschreven? Het antwoord op die vraag is vaak bepalend voor wat en hoe iets aan het papier is toevertrouwd. Elk tekstdoel heeft daardoor een aantal tekstsoorten. De menselijke hokjesgeest helpt vervolgens enorm bij de finetuning. Voor alle variaties hebben we immers een eigen hokje met een eigen benaming bedacht.

Voor eigen gebruik

Iedereen schrijft wel eens iets op voor eigen gebruik. Al was het maar een boodschappenbriefje of een notitie in je agenda.

In de scheepvaart werd met een ‘log’ (een instrument om de vaart van een schip te bepalen) a.d.h.v. de snelheid en de koers van het schip de positie ervan bepaald. Dat werd opgeschreven in een ‘logboek’. Later werden in het ‘*scheepsjournaal*’ ook de opmerkelijke gebeurtenissen van die dag vastgelegd. Ook in de wetenschap (labjournaal), de luchtvaart (vluchtlogboek) en tal van andere plekken worden dingen vastgelegd met het doel later terug te kunnen lezen wat er op een bepaald moment gebeurd is, zoals in het golf journaal.

Anne Frank, en ook veel minder bekende personen, vertrouwden hun dagelijkse belevenissen en gedachten toe aan hun ‘dagboek’. Bekende personen werken hun herinneringen a.d.h.v. de gedurende hun leven gemaakte notities soms uit in ‘memoires’.

Tegenwoordig delen we allerlei persoonlijke gedachten en belevenissen digitaal met anderen. In 1994 kon je online dagboeken via het HTTP Protocol publiceren. Sinds eind jaren '90 noemen we dat een ‘blog’ of ‘weblog’, en tegenwoordig doen we aan ‘microblogging’ op platforms als Twitter (X). Je kunt je trouwens wel afvragen in hoeverre al deze vormen van persoonlijke notities tegenwoordig nog voor eigen gebruik bedoeld zijn.

FRANKEERSTEMPEL.NL

Bericht versturen

Heersers uit een ver verleden, die schriftelijke 'berichten' stuurden, hadden een grotere kans dat de inhoud ervan geheim bleef en dat het bericht onvervormd bij de geadresseerde aankwam. Aanvankelijk werden die berichten te voet (hardlopers) of te paard overgebracht. Later kwamen er vervoersdiensten die tegen betaling 'poststukken' (bv. brieven, drukwerk) overbrachten. In het begin moest de ontvanger hiervoor betalen. Later deed de afzender dit d.m.v. het plakken van een postzegel of het plaatsen van een frankeerstempel.

Vanaf de 19^e eeuw kwam het steeds vaker voor dat berichten eerst via een bepaald medium vervoerd werden en pas daarna op papier bij de geadresseerde werden afgeleverd. Door gebruik te maken van een Morsecode en een telegraaf kon vanaf 1850 een 'telegram' in een mum van tijd de hele wereld overgestuurd worden. Er werd per woord betaald, en dus gebruikte men korte teksten in 'telegramstijl'. Vanaf 1933 kon je via de telex (Teleprinter Exchange) brieven op afstand afdrucken op een schijfmachine. Afbeeldingen konden sinds de jaren '80 via een fax (Telefacsimile) en een modem telefonisch doorgestuurd worden. En sinds 1995 stuur je gewoon een e-mail, waarbij je bericht via het internet (indien gewenst aan meerdere geadresseerden tegelijk) verstuurd wordt. Daarnaast zijn er mobiele apps om te chatten via een internetverbinding op je computer of mobiele telefoon.

Administratie

Om terug te kunnen kijken welke bestellingen, inkomsten of uitgaven ze hadden gehad, hielden handelslieden een 'administratie' bij. Het Gemeenschappelijk Administratie Kantoor (GAK) voerde vanaf 1952 vijftig jaar lang de administratie van een aantal bedrijfsverenigingen en werknemersverzekeringen, zoals de WAO, de WW en de Ziektewet.

In Mesopotamië werd vijfduizend jaar geleden al aan een vorm van boekhouden gedaan. Inkoop, verkoop en voorraden werden schriftelijk bijgehouden. Tegenwoordig moet elke ondernemer verplicht een ‘boekhouding’ hebben en financiële verantwoording afleggen en moet elke burger een persoonlijke administratie voeren (bijvoorbeeld om belastingaangifte te kunnen doen).

Al vanaf de 16^e eeuw was het in de Rooms-Katholieke kerk en in de Protestantse kerk verplicht om ‘doop-, trouw- en begraafregisters’ bij te houden in de kerkelijke administratie. Napoleon voerde in 1811 de ‘burgerlijke stand’ in, waarvoor ook akten voor geboorte en echtscheiding werden opgesteld en voor iedereen een achternaam geregistreerd werd.

Aantoonbaarheid en bewijsvoering

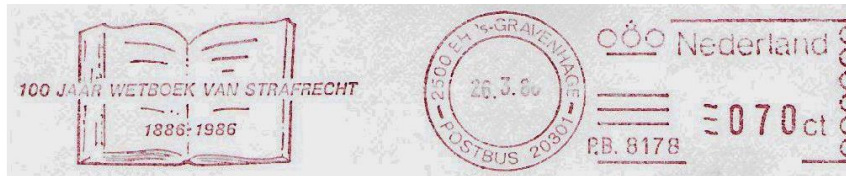
Hoewel mondelinge afspraken rechtsgeldig zijn, is het toch problematisch als één van de partijen het zich anders herinnert of er geen ‘actieve herinnering’ aan heeft. Schriftelijke afspraken zijn veel beter bewijsbaar.

Gunsten, schenkingen, koop/verkoop, huwelijken, testamenten, regelgeving, rechterlijke uitspraken, pacht, het verlenen van rechten, bevelschriften, ze werden allemaal via de Schepenen officieel op schrift gesteld in ‘oorkondes’ en ‘akten’, vaak met een handtekening of een zegel. De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie geeft al sinds 1843 ‘akte de presence’. Waarvan akte!

Aanvankelijk was het recht gebaseerd op gewoonterecht en mondelinge overlevering. Vanaf de Middeleeuwen werden de veelal plaatselijk of provinciaal geldende wetten opgeschreven in ‘rechtsboeken’. De afschaffingswet van 1829 regelde de overgang naar nationale wetgeving. Sinds 1838 kennen we ‘De Nederlandsche Wetboeken’, die sindsdien steeds bijgewerkt worden en voor iedereen gelden. Vanaf toen was iedere Nederlander gelijk voor de wet.

Overeenkomsten, vroeger tussen vorsten en kerkleiders en tegenwoordig tussen staten, worden vastgelegd in ‘*verdragen*’. Die kunnen gaan over allerlei onderwerpen, zoals vrede, handel, belasting, milieu (bv. verdrag van Kyoto), luchtvaart, auteursrechten (Berner Conventie 1886) enz. Alle verdragen zijn tegenwoordig openbaar en moeten bij de Verenigde Naties worden gemeld.

Overleveren

Veel oude verhalen hebben een orale bron. Het zijn opgeschreven volksverhalen (vaak met een eenvoudig rijmschema) die daarvoor door voordrachtskunstenaars, die van hof naar hof trokken, werden voorgedragen. Tot dan werden de verhalen generaties lang mondeling doorgegeven via deze mensen, die van het vertellen van verhalen hun beroep hadden gemaakt. Het opschrijven van deze verhalen maakte het doorgeven ervan gemakkelijker en zorgde er ook voor dat de verhalen niet steeds een beetje veranderden.

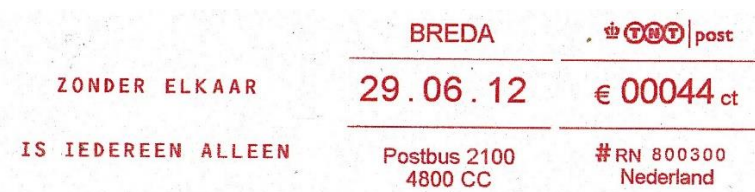
Een ‘*sprookje*’ speelt zich af op een onbepaalde plaats en tijd (ze beginnen daarom vaak met ‘Er was eens...’) en hebben een gelukkige afloop (ze eindigen vaak met ‘en ze leefden nog lang en gelukkig’). Bekende sprookjes zijn bijvoorbeeld Hans en Grietje, Assepoester (Cinderella), Roodkapje, Sneeuwitje en Doornroosje. Er zijn ook sprookjes in de vorm van een ‘*raamvertelling*’ (een verhaal dat dient als basis om veel andere verhalen te vertellen), zoals de sprookjes van duizend en één nacht. In de afdruk van PR 1272 is een verwijzing naar de schoenen van Assepoester opgenomen.

Een 'fabel' lijkt op een sprookje, maar kenmerkend aan deze korte verhalen is dat de hoofdpersoon een dier is. Aesopus schreef bijvoorbeeld de fabel over de haas en de schildpad. Menselijke eigenschappen worden op dieren overgezet om een bepaalde moraal aanschouwelijk voor te stellen. Ook langere teksten, zoals Van den Vos Reynaerde en zelfs Animal Farm kunnen gezien worden als fabel.

Ook bij een 'moraliteit' gaat het erom dat het publiek een morele les leert. Deze toneelspellen werden in de volkstaal opgevoerd en hadden allegorische personages die de verpersoonlijking zijn van ondeugden, zoals in Elckerlijc. Elckerlijc staat voor 'iedereen', die verantwoording moet afleggen voor zijn leven. De tekst in RN 800300 sluit daar mooi op aan.

Verklaren of verduidelijken

Aangezien vroeger veel mensen analfabeet waren, voerde de kerk 'liturgisch drama' op om de liturgie te verduidelijken. Hieruit kwamen enkele vormen van straattheater voort, waarin geloofswaarheden visueel werden uitgebeeld. In 'mysteriespelen' verbeeldden geestelijken gebeurtenissen uit de Bijbel. Ze werden opgevoerd op verrijdbare wagens die als een soort processie langs het publiek trokken. De Gilden maakten de wagens, die elk een eigen thema hadden.

'Passiespelen' waren toneelvoorstellingen over het lijden (de passie) van Christus voor en tijdens de kruisiging. Ook nu worden er nog passiespelen opgevoerd, zoals sinds 1931 in Tegelen.

In 'mirakelspelen' brengt een heilige uitkomst door middel van een wonder, zoals in Mariken van Nijmegen. De VVV van Nijmegen verwijst naar Mariken in onderstaande afdruk.

'Mythen' zijn verhalen met goden of mythische wezens waarin bovennatuurlijke verschijnselen verklaard worden. Bekende mythen zijn die van 'Romulus en Remus' (de mythische stichters van Rome) en de Odyssee van Homerus (over het Troyaanse paard). Als een mythe gaat over een bijzonderheid op een bepaalde plaats en tijd, dan noemt men het een 'sage'. Sage komt van 'wat men zegt'. Zo kennen we bijvoorbeeld de sage van de Drentse reuzen Ellert en Brammert, het vrouwtje van Stavoren en De Vliegende Hollander. In plaatsen langs de kust komen ook geregeld zeemeerminnen en zeemeermannen voor. Die zien we nog terug in de vlag van Schouwen-Duiveland en het wapen van Muiden. Een sage is verzonnen, maar bevat vaak wel een kern van waarheid. Een moderne sage is het 'broodje aap verhaal'.

Een 'parabel' of 'gelijkenis' is een kort metaforisch verhaal uit het dagelijks leven dat tot doel heeft een religieus, moreel of filosofisch idee te illustreren, vaak met een moreel dilemma. In de Bijbel staan diverse parabels zoals 'de zaaier'. Bekend is ook de parabel van de Japanse Steenhouwer in de Max Havelaar.

In een 'allegorie' staat het gedicht of het verhaal symbool voor iets anders. Je gebruikt daarbij een metafoor om het beestje niet bij zijn naam te hoeven noemen. Bekend is bijvoorbeeld 'De Goddelijke Komedie' van Dante Alighieri.

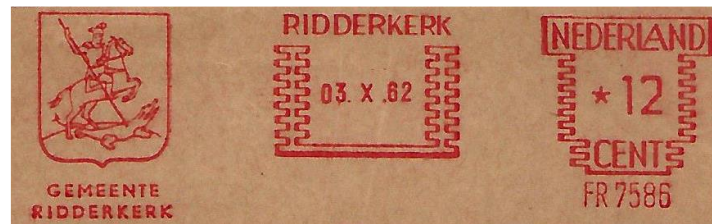
Vereren

Bepaalde historische figuren en heiligen werden in verhalen vereerd om hun heldendom te onderstrepen of om te beschrijven welke wonderen ze verricht hadden. Karel de Grote wordt bijvoorbeeld vereerd in het ridderverhaal 'Karel ende Elegast'. De beginregels weet ik nog van de middelbare school: Fraye historie ende al waer, Mach ic u tellen, hoort naer.

We hebben hier te maken met een 'epos' of 'heldendicht', een lang verhalend gedicht over een heroïsche figuur of een legendarische gebeurtenis. Bekend zijn ook de Aeneis van Vergilius en de verhalen rond Koning Arthur en de ridders van de Ronde Tafel.

De verering van heiligen zien we terug in 'legendes'. Een bekende Marialegende is de Beatrijs, die gebaseerd is op een 'exempel'. Dat is een verhaal dat bedoeld is om een gegeven voorbeeld na te volgen. In Beatrijs grijpt Maria op wonderbaarlijke wijze in in het leven van getrouwen, die ze met mirakelen beloofd of het leven redt. Een andere bekende legende is die van Sint Joris die de draak verslaat. Sint Joris is terug te vinden in het wapen van de Gemeente Ridderkerk.

Tegenwoordig worden bekende personen vereerd in hun 'biografie'. Daarin wordt door anderen hun leven beschreven. In een 'autobiografie' doen ze dat zelf (of laten ze bij gebrek aan schrijverstalent het schrijven over aan een zgn. ghostwriter).

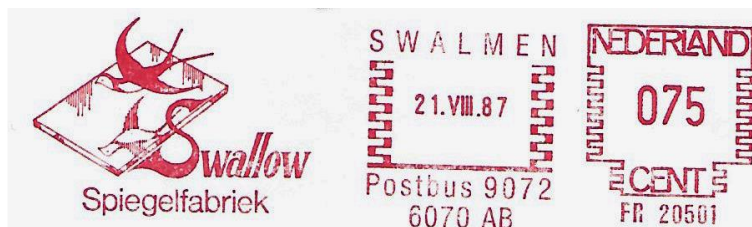
Aan de kaak stellen

Er is natuurlijk altijd veel mis in de samenleving. Als je de publieke opinie wil beïnvloeden dan kun je iets aan de kaak stellen door daar iets over op te schrijven en dat te publiceren. Je kunt dat op verschillende manieren doen. Van belang is wel dat het over een actueel onderwerp gaat.

Misstanden, gebruiken en gewoonten kun je hekelen in een 'pamflet'. Vaak bestaat dat uit maar 1 of 2 kantjes tekst en betreft het een politieke oproep of een godsdienstige beschouwing. Karl Marx en Friedrich Engels noemden hun pamflet over het communisme een 'manifest'. In 1984 had je 'Groningen Manifest', waarbij aandacht werd gevraagd voor culturele activiteiten zoals muziek, toneel en dans.

Als je je kritiek op personen of de maatschappij, veelal humoristisch, verpakt dan kom je uit bij de 'satire', een 'parodie' of een 'karikatuur' (waarin herkenbare eigenschappen overdreven of uitvergroot worden). In 1509 schreef Desiderius Erasmus al zijn satire 'De Lof der Zotheid'. Eind 19^e eeuw werd de satire geuit via cabaretvoorstellingen. Met de komst van de televisie werden beeld en geluid gebruikt voor de satire. In Nederland waren bijvoorbeeld Farce Majeure, Koot en Bie, Jiskefet en Koefnoen spraakmakende satirische programma's, waarin veelvuldig gebruik werd gemaakt van 'persiflages'. Op een leuke manier wordt het publiek een spiegel voorgehouden.

In zeer beknopte vorm gebeurt dat ook op 'posters' met slechts enkele regels tekst, zoals die van Loesje. De kritische en vaak humoristische teksten van Loesje, met veelal een positieve en humanistische benadering, worden bewust in de openbare ruimte opgehangen. Ik vond dit voorbeeld over boeken: Boeken lezen - Het bewijs dat je op twee plekken tegelijk kunt zijn. Zangers proberen hun publiek soms een spiegel voor te houden via hun song- of rapteksten. Zo ontstonden 'protestliederen' (denk aan Bob Dylan) en 'urban-rap', met maatschappijkritische teksten vanuit de hiphop straatcultuur (denk aan Jay-Z en Eminem). Wellicht kent u ook de Belg Urbanus en zijn protestlied 'Madammen met een bontjas'.

Overtuigen

Iedereen heeft zijn eigen waarheid. Veel mensen voelen de behoefte om anderen ertoe te brengen hun visie, inzicht, idee, mening of voorstel over te nemen. Overtuigen is een manier van beïnvloeden. Je draagt argumenten aan die jouw overtuiging ondersteunen, of die van anderen onderuit haalt. Je kunt dat natuurlijk mondeling doen, maar door het op schrift te stellen kun je het zorgvuldig opbouwen en formuleren en het gemakkelijk aan anderen laten lezen op een door hen gekozen tijdstip.

Bij een 'essay' gaat het om een beschouwende tekst. Het is een overtuigend betoog dat niet wetenschappelijk onderbouwd is. De schrijver geeft zijn persoonlijke visie over hedendaagse problemen, verschijnselen of ontwikkelingen op wetenschappelijk, filosofisch of cultureel gebied. Bekende essayisten uit vroeger tijden zijn John Locke en Francis Bacon. In Nederland kent u, van recentere datum, Menno ter Braak, Karel van het Reve of Joost Zwagermans wellicht. Een kort essay wordt tegenwoordig een 'column' genoemd.

Een 'traktaat' is een 'verhandeling' over een veelal filosofisch of religieus onderwerp. Vaak wordt het onderwerp systematisch behandeld, worden feiten en argumenten op een rijtje gezet, en dienen ze als uitgangspunt om via een bepaalde redenering tot een vernieuwende conclusie te komen. Iemand die met zijn Theologisch-Politiek Traktaat veel mensen heeft weten te overtuigen is Spinoza.

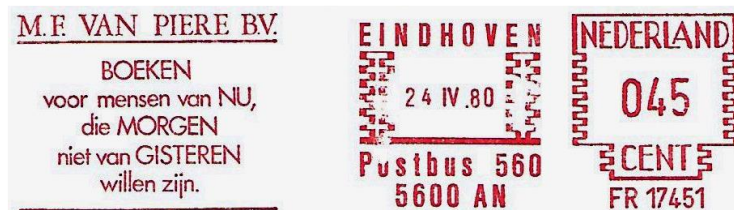
In kranten zie je vaak artikelen waarin een standpunt wordt bepleit. Dat wordt een 'opiniestuk' genoemd. Een 'recensie' kun je ook zien als opiniestuk. Daarin geeft iemand die verstand van zaken heeft een onderbouwd oordeel over een nieuw verschenen boek, een theatervoorstelling, een film of een tentoonstelling.

Tegenwoordig kan iedereen heel eenvoudig meedoen aan het overtuigen van anderen door een bericht te plaatsen op één van de vele 'internetfora'. Daar wordt gediscussieerd over allerlei onderwerpen.

Informereren en kennis delen

Je doel kan ook zijn om de lezer op de hoogte te brengen van feiten of gebeurtenissen zonder dat de lezer daarop hoeft te reageren. Je wilt pure informatie, kennis, ervaringen of inzichten delen met anderen.

Als het gaat om een op schrift gestelde boodschap aan een individuele persoon, dan spreek je van een 'brief'. Vooral zakelijke brieven hebben een formele indeling (briefhoofd, adres afzender en geadresseerde, referentienummer of kenmerk, dagtekening, aanhef, inhoud en afsluiting).

De zakelijke wereld kent nog veel meer informerende geschriften. Zo is een 'memo' een kort briefje om iemand ergens aan te herinneren. In een 'verslag', 'rapport', 'nota' of 'notitie' beschrijf je een activiteit, gebeurtenis of toestand en in de 'notulen' wordt verslag gedaan van wat tijdens een vergadering is besproken en besloten.

Nieuwsberichten werden vroeger door de stadsomroeper verspreid. Later gebeurde dit schriftelijk in een regelmatig verschijnende publicatie die ‘courant’, ‘krant’ of ‘nieuwsblad’ wordt genoemd. De eerste krant in Nederland verscheen in 1618. In 1830 was het Algemeen Handelsblad de eerste dagelijkse krant. De oudste nog bestaande krant is de Leeuwarder Courant (sinds 1752).

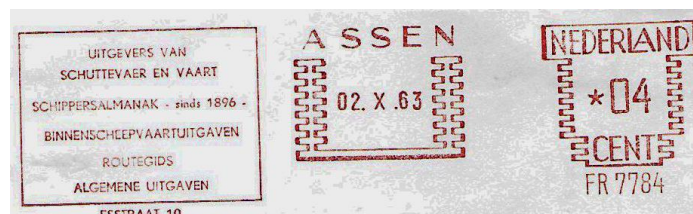
Naast landelijke kranten kwamen er ook kranten die zich specifiek op het plaatselijke nieuws richtten. Deze kranten worden gratis huis-aan-huis bezorgd en bestaan meestal voor 90% uit reclame.

Als gevolg van de verzuiling werden ‘tijdschriften’ uitgegeven. Via deze periodieke publicaties, met een bundeling van artikelen over een specifiek thema, werd de achterban van elke zuil op de hoogte gehouden. Na de tweede wereldoorlog kwamen er tijdschriften voor andere doelgroepen, gerelateerd aan thema’s als sport, wonen, reizen en mode. In de jaren ’70 verschenen ook de eerste ‘roddelbladen’ met feiten en geruchten over bekende Nederlanders (Story, Weekend, Privé). Damestijdschrift ‘de Libelle’ schreef in 1994 al 60 jaar over recepten, kleding, handwerken, het huishouden, gezondheid en opvoeding.

Relevante informatie over bijvoorbeeld astronomische gegevens (zon/maan, eb/vloed), feestdagen en markten werd opgenomen in een elk jaar verschijnend boek. Dit werd een ‘almanak’ genoemd. De Enkhuizer Almanak (al sinds 1600) en die van Schuttevaer (sinds 1896) zijn van belang voor de scheepvaart.

In de late Middeleeuwen verschenen er woordenlijsten en ‘*woordenboeken*’ om de Latijnse taal te leren. Later werden er voor verschillende talen vaak 2 woordenboeken uitgegeven, de ene voor het vertalen uit de vreemde taal en de ander voor het vertalen naar de vreemde taal. Daarnaast had je verklarende woordenboeken, waarin de woordbetekenis in één taal wordt omschreven. Bekende woordenboeken in Nederland zijn de Dikke Van Dale, Koenen, Wolters, Prisma en het uitgebreide Woordenboek der Nederlandsche Taal.

In een ‘*encyclopedie*’ wordt alfabetisch feitelijke informatie beschreven over één of meerdere onderwerpen. De Grieken en de Romeinen hadden al encyclopedieën. In het Grieks betekent het woord ‘algemene vorming’. Door de grote hoeveelheid informatie verschenen encyclopedieën vaak in meerdere delen. De Winkler Prins was in 1870 de eerste Nederlandse encyclopedie.

Vanaf 2001 wordt er een bijzondere digitale encyclopedie geschreven, de Wikipedia. Het bijzondere is dat iedereen tekst, beeld en geluid kan toevoegen of veranderen. Daardoor kan overigens niet altijd gegarandeerd worden dat de informatie juist is. Ook blijkt dat bepaalde onderwerpen overbelicht, danwel onderbelicht, zijn. Wikipedia levert snel veel informatie en was ook voor dit artikel onmisbaar!

Op school doe je je kennis vaak op uit ‘*studieboeken*’. Studieboeken die een heel wetenschapsgebied of een deeldiscipline omvatten noemen we een ‘*handboek*’. Soms gebruik je ook een ‘*vademecum*’, waarin technische informatie overzichtelijk en in beknopte vorm is opgenomen. Wil je bijblijven dan moet je ‘*wetenschappelijke artikelen*’, ‘*scripties*’, ‘*dissertaties*’ en ‘*proefschriften*’ lezen. Die geven feitelijke informatie over recent wetenschappelijk onderzoek, waarbij beweringen worden onderbouwd met literatuurverwijzingen.

Iedereen kan ook kennis opdoen over de meest uiteenlopende onderwerpen uit 'informatieve boeken'. Dit zijn boeken die de lezer feitelijke informatie geven over een bepaald onderwerp, met het doel er iets over te leren. Naast tekst zijn vaak ook foto's of tekeningen opgenomen om e.e.a. te verduidelijken.

Verder noem ik nog teksten die je informeren over hoe je een product moet installeren, moet gebruiken, in elkaar moet zetten, moet onderhouden, hoe je storingen op moet lossen en waarschuwingen wat je er vooral niet mee moet doen. Ondanks al dat 'moeten' schieten deze 'handleidingen' en 'gebruiksaanwijzingen' hun doel vaak voorbij omdat men ze nauwelijks leest.

Tegenwoordig heeft elke zichzelf respecterende organisatie een eigen 'website', waarop ze allerlei informatie geven over zichzelf en het product dat ze verkopen. Dat sluit mooi aan op het volgende tekstdoel.

Overhalen, activeren

Het geven van informatie kan ook tot doel hebben dat de ander er juist wel op reageert, bijvoorbeeld door iets wel of juist niet te doen.

Bij een 'uitnodiging', bijvoorbeeld voor een bijeenkomst, is dat heel gericht en direct. Bij een 'advertentie' en een 'affiche' is dat minder gericht en zullen alleen die mensen geactiveerd worden die er belangstelling voor hebben. Alhoewel, een goede advertentie zet je aan tot het kopen van een product waarvan je nog niet wist dat je het hebben wilde! Dat is ook zo bij een 'reclamefolder'. Een folder is van origine 1 blad dat meerdere keren gevouwen kan zijn. Denk aan een 'flyer' van een politieke partij of een de folder van de supermarkt met de aanbiedingen van die week. Dat soort informatie wordt veelal gratis uitgedeeld op straat of huis aan huis verspreid.

Reclamemateriaal dat meerdere samengebonden (gebrokeerde) pagina's omvat (een klein boekje) wordt wel een 'brochure' genoemd. Veel organisaties verstrekken brochures. Hoewel het eerste doel is om mensen te informeren, hopen ze via de brochure toch klanten te trekken (mensen aan te zetten tot kopen). Brochures van de Rijksoverheid (bijvoorbeeld postbus 51) of van Ziekenhuizen hebben vaak tot doel mensen aan te zetten tot het al dan niet vertonen van bepaald gedrag.

Lezers vermaken

Tegenwoordig worden heel veel boeken puur en alleen geschreven om de lezer te vermaken. De schrijver verzint een mooi verhaal en de lezer geniet ervan. Ontspanning is tegenwoordig het belangrijkste leesmotief voor mensen. Maar pas op, want 'en passant' prikkel je je brein en stimuleer je je waarneming, je aandacht, je redeneringsvermogen en je voorstellingsvermogen, en geniet je terwijl je ook iets leert of oefent.

Afhankelijk van de omvang wordt gesproken over een 'kort verhaal', een 'novelle' of een 'roman'. Bekende schrijvers van korte verhalen zijn Edgar Allan Poe en Roald Dahl. In minder dan 20.000 woorden beschrijven ze een op zichzelf staand verhaal. A.L. Snijders heeft daar nog een nieuw genre aan toegevoegd, namelijk het 'zeer korte verhaal'. Kan het nog korter? Jawel hoor, wat dacht je van een 'anekdote' of een 'mop'? Beiden zijn zeer korte en vaak humoristische (als je de clou tenminste snapt) vertellingen. Uiteindelijk kort, ook humoristisch en ook nog op rijm (rijmschema aabba) is de 'limerick'. Deze zijn zo kort dat ze zelfs in de afdruk van een frankeermachine passen!

Maar goed, terug naar de novelle, een verhaal van zo'n 50 tot 100 pagina's met een beperkt aantal personages en een eenvoudige structuur, die meteen gaat over een beslissend moment in hun leven. In de roman wordt vaker de ontwikkeling daarnaartoe ook beschreven, worden er meer personen bijgehaald en worden ook relaties tussen hen beschreven. Daar heb je meer woorden voor nodig en dus is het logisch dat de roman dikker is dan de novelle. Romans kunnen over allerlei fictieve gebeurtenissen gaan.

Zo onderscheiden we bijvoorbeeld de liefdesroman, de familieroman, de streekroman, de historische roman, de detective, de avonturenroman, de thriller en science fiction. Iedereen weet wel een titel van een favoriete roman te noemen, dus ik laat dat achterwege.

Door minder lange zinnen, een eenvoudiger taalgebruik en aangepaste onderwerpen, zijn boeken ook heel geschikt voor kinderen. Voor elke leeftijdsgroep zijn wel 'kinderboeken' te vinden. De eerste kinderboeken werden geschreven om kinderen te leren lezen of als hulp bij de opvoeding. Later kwamen er ook boeken over 'ondeugende' kinderhelden zoals Pietje Bel, Dik Trom en Pippi Langkous.

'Stripboeken' zijn ook erg populair, vooral onder de jeugd. Stripverhalen worden vaak in reeksen uitgegeven, zoals Suske en Wiske en Asterix. De eerste strips verschenen in delen in de krant, zoals Tom Poes, waarbij de tekening en de tekst gescheiden waren (als je begrijpt wat ik bedoel). In latere strips werd de tekst in de tekening in zgn. tekstballonnen gezet. Strips verschijnen ook in speciale striptijdschriften, zoals Sjors en Sjimmie (later Eppo) en Donald Duck.

Als afsluiting van dit deel heb ik de dichterlijke vrijheid genomen voor een alternatieve tegelwijsheid:

[Jan Willem Jansma]

80 Jaar vrijheid in Brabant

Op 17 september jongstleden gaf PostNL het postzegelvelletje *80 Jaar vrijheid in Brabant* uit. Op dezelfde dag in 1944 begon de geallieerde operatie Market Garden, met het doel Nederland van de Duitse bezetting te ontdoen.

Het postzegelvelletje toont in de linker kolom 5 afbeeldingen van de huidige bruggen van toenmalige strategische bruggen in: Heusden, Hedel, Grave, Son en Veghel

De rechter kolom toont plattegronden van de relevante landingsgebieden waar de parachutisten landden om de bruggen in te nemen. Rechts daarvan op de tabs de coördinaten van de landingsplaatsen.

De huidige **brug in Heusden** is de in 1989 in gebruik genomen betonnen tuibrug. De brug heeft een totale lengte van 540 m, waarvan 300 m voor de

aanbruggen op de noordoever. De rijweg is 9 meter breed tussen de twee hoofdliggers en aan beide zijden is een uitkragend fiets- en voetpad van 3m breed.

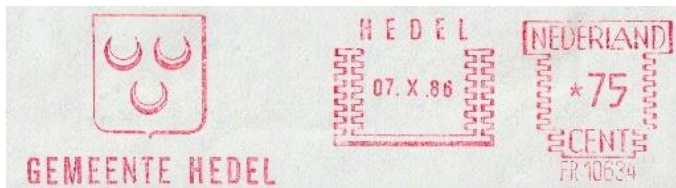
De oude stalen brug (hieronder) had twee boogbruggen van ieder 120 m en zeven balkbruggen met bovenliggend rijdek van ieder 43,3 m over de uiterwaard.

04.15 uur, 5 november 1944

De stalen **boogbrug in Hedel**, met een lengte van 125 m, is in 1937 in gebruik genomen als onderdeel van de toenmalige A2. De brug heeft vijf aanbruggen aan de noordzijde en twee aanbruggen aan de zuidzijde, dit zijn plaatbruggen met een lengte van 44,5 m. Totale bruglengte is 433,5 m en heeft een hoofdrijbaan van 6 m breed en twee voet- en fietspaden van 2 m.

In 1940 werd de brug door de

Nederlanders opgeblazen, waarna de oude pontonbrug weer in dienst werd gesteld. Twee jaar later was de brug hersteld, maar werd in de herfst van 1944 weer, ditmaal door de Duitsers, opgeblazen. Wederom kwam er een pontonbrug, tot de brug hersteld was in 1948. In 1970 werd het tracé van de A2 iets naar het oosten verlegd en sindsdien is de brug onderdeel van het lokale wegennet.

De **Maasbrug in Grave** werd heroverd door de groep parachutisten onder leiding van luitenant John Thompson. Sinds september 2004 draagt de brug dan ook zijn naam.

De brug (1929) is een stalen vakwerkbrug met negen overspanningen, met een totale lengte van

520 m. De grootste overspanning is 60,7 m, de kleinste 49,7 m. De brug is 11 m breed en heeft twee rijbanen, terwijl aan de noordzijde het voet- en fietspad uitkraagt.

De brug overspant de Maas en het sluisencomplex en is tevens deel van de stuw. Aan de onderkant van de twee bruggen over de Maasstroom zijn waterkerende schotten scharnierend opgehangen, die neergelaten kunnen worden. Mocht de waterstand van de Maas aan bovenstroomse zijde te laag worden dan worden schotten (naar behoefte) geplaatst.

Gezien de kleurstelling van de brug, van rood aan Brabantse zijde naar groen aan Gelderse zijde, wordt het ook wel de regenboogbrug genoemd.

Met de bouw van het Wilhelminakanaal, van west naar oost door het Brabants landschap, **kreeg Son een brug**, in de noord-zuid route, over dit kanaal. Het werd een draaibrug.

Toen de geallieerde troepen de brug tot op

100 meter benaderden, werd deze opgeblazen. Dit betekende 2 dagen vertraging in de opmars.

Gelukkig was het draaipunt van de brug onbeschadigd, zodat weldra een Baileybrug kon worden geplaatst. In 1950 werd het weer een draaibrug, die in

1981 door een hefbrug werd vervangen.

De as van de weg en het kanaal staan niet loodrecht op elkaar zodat het brugdek van het hefgedeelte een parallellogram is. De brug heeft twee kleine stalen aanbruggen en is 49 m lang. Het stalen dek van de hef is 24,5 m lang en 25 m breed. Landhoofden, pijlers en de daarop staande heftorens zijn van beton. Doorvaarthoogte is 7m.

Veghel. Op de postzegel de brug in De Corridor over de Zuid-Willemsvaart, net iets ten zuiden van de sluis. Deze betonnen brug werd in 1969 geopend als vervanger van de vaste brug aan de noordzijde van de sluis. De nieuwe brug is 105,5 m lang en heeft 5 overspanningen, de doorvaarthoogte is 5 m, de doorvaartbreedte is 24 m. De straatnaam 'Corridor' is een verwijzing naar Market Garden.

In 1944 was er aan de noordkant van de sluis een ophaalbrug, waar de eerste tank zich nauwelijks overheen kon wringen tussen de hameistijl van de brug. In een mum van tijd schoof men het kanaal dicht en passeerde het zware materieel over de nieuwe passage.

Epiloog:

1944. Operatie Market Garden bestond uit twee grootschalige militaire operaties met als doel een corridor te creëren van noordoostelijk België naar noordwestelijk Duitsland. Daarmee zou ook de Duitse Westwall (verdedigingslinie) omzeild worden en zouden de Duitse troepen in het westen van Nederland geïsoleerd raken.

Om het grondoffensief (Operatie Garden) te vergemakkelijken, werden luchtlandingsoperaties (Operatie Market) gepland om strategische bruggen langs de route te veroveren. Dat lukte aanvankelijk goed, maar bij de laatste grote Rijnbrug bij Arnhem mislukte het. De operatie, die op 17 september begon, werd op 24 september afgebroken. Nederland is tot aan de grote rivieren bevrijd.

Kop: Omroep Brabant

[Pieter Bosman]

Adriaen de Vries

Op dit stempel uit 1999 van de gemeente Augsburg in Duitsland kwam ik de naam van een Nederlander tegen die me bekend voorkwam. En na wat zoekwerk in geheugen en op internet bleek dat ook zo te zijn.

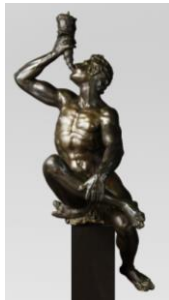
FRANKEERSTEMPEL.NL

In 2015 kocht het Rijksmuseum een beeldhouwwerk van hem aan en op het gebouw van dat museum kom je ook zijn naam tegen. Die aankoop haalde ruimschoots het nieuws, want het was een aankoop die maar liefst 22,5 miljoen euro kostte.

Oorspronkelijk heette het beeld Atlas vanwege een wereldbol die het beeld droeg, maar dat bleek een latere toevoeging te zijn. Die wereldbol is verwijderd en het beeld het sindsdien Bacchant.

Het is niet het enige werk van De Vries in het museum, ook Triton van hem behoort tot de collectie net als Bacchus vindt Ariadne.

Adriaen de Vries [?? – 1626] is in Nederland een tamelijk onbekende beeldhouwer, terwijl hij in Europa werd geroemd; hij werd wel de Rembrandt onder de beeldhouwers genoemd en ook wel de Michelangelo van het noorden.

In Nederland werd hij in zijn tijd niet echt erkend, maar in het buitenland des te meer. Hij was beeldhouwer aan het hof van Savoye in Turijn en van keizer Rudolf II in Praag. Ook werkte hij aan het hof van de Deense koning. Veel van zijn werk is te vinden in Museum De Vries in Stockholm dat zich in het Slot Drottningholm bevindt.

In 1998/1999 was er nog een grote tentoonstelling over Adriaen de Vries in het Rijksmuseum in Amsterdam. Hierdoor kreeg hij enige bekendheid in ons land wat later mede leidde tot de aankoop van Atlas.

Het werk in Augsburg is de zogenaamde Herkulesbrun met het beeld van Hercules [Herakles] die vecht tegen de leeuw van Nemea als één [de eerste] van zijn twaalf werken. Hij moet deze leeuw doden en de huid naar koning Eurystheus brengen. Omdat de leeuw onkwetsbaar is voor wapens, is dat een uitdagende klus. Hercules overwint de leeuw door hem met zijn blote handen te wurgen. Om de huid los te krijgen, gebruikt hij de klauwen van de leeuw.

[Gerard Straathof]

Reken je even rijk

Op Ebay zie je soms de raarste bedragen voorbij komen, maar dan weet je niet altijd of zo'n gevraagd bedrag terecht zo hoog is of niet.

Over de vraagprijs bij onderstaand stempel [Ebay 9-8-2024] weten we dat wel.

RARE METER STAMP DINOSAUR DINO PREHISTORY
恐龙邮票 NEDERLAND 1968 COVER 28X18.5CM

tartamimmi (616)

100% positive · Seller's other items · Contact seller

US \$89.00

[0 bids](#) · Ends in 6d 7h · Friday, 04:43 PM

US \$120.00

Buy It Now

No Interest if paid in full in 6 mo on \$99+ with [PayPal Credit](#)*

Tsja ... als we zo onze verzamelingen gaan waarderen, dan hebben we veel miljonairs binnen de vereniging.

[Gerard Straathof]

FRANKEERSTEMPEL.NL